

Kenellä on vastuu vanhustenhoidosta?

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että kuntien vastuita ei tulla lisäämään. Hallituksen tavoitteena on myös sallia pienempi henkilöstömäärä vanhustenhoidossa pienentämällä suosituksia. Tiedämme, että jotkut kunnat ovat vaatineet tätä, jotta vanhustenhoidossa olisi mahdollisuus toimia niukemmilla resursseilla.

Juhlapuheet siitä, että henkilöstömäärä määriteltäisiin vanhusten todellisen hoidon tarpeen mukaan, vaikka suosituksia pienennettäisiinkin, ovat vain tyhjiä puheita. Nykyisetkin suositukset antavat mahdollisuuden minimiä parempaan henkilöstömäärään. Valitettavan usein edes minimisuosituksia ei noudateta.

Vanhusten hoidon tarve on kasvanut viime vuosina. Ihmiset elävät yhä vanhemmiksi ja laitoshoidossa olevat vanhukset ovat usein täysin autettavia. Kotihoidossa on vanhuksia, jotka todellisuudessa tarvitsisivat ympärivuorokautista hoitoa. Vanhustenhoidon ongelmat eivät ole vain laitoshoidossa, vaan kauttaaltaan koko sektorilla.

Kun vanhuspalvelulakia valmisteltiin ja SuPer vaati lakiin hyvää mitoitusta, osa päättäjistä ihmetteli, kuinka tällaista asiaa pitää ohjata lailla. Heidän mukaansa työnantajat määrittävät ilman lakiakin mitoituksen niin, että voidaan turvata vanhuksille tarpeellinen hoito.

Me, jotka edustamme vanhustenhoidon henkilökuntaa, tiedämme kokemuksesta, ettei asia ole toiminut näin. Riittävää mitoitusta on jouduttu useasti vaatimaan yhdessä valvontaviranomaisten kanssa.

On selvää, ettei vanhustenhoidon henkilöstömitoitusta ohjaavia suosituksia saa pienentää. Nykyinen 0,5:n minimikin on riittämätön. 0,4 aiheuttaisi vakavia vaaratilanteita ja heitteillejättöjä. Niistä meillä on jo nyt esimerkkejä.

Jos henkilöstömitoitussuosituksia lasketaan vaaralliselle tasolle, vastaako vaaratilanteista valtio vai työnantajat? Jos STM:n laatimia suosituksia pienennetään, valtio mahdollistaa osaltaan huonon vanhustenhoidon. Palvelun tarjoajalla taas on vastuu siitä, että vanhukset saavat hyvän hoidon ja työntekijöillä on inhimilliset työolot.

On myös keskusteltu siitä, että suosituksista luovuttaisiin. Tämä heikentäisi entisestään mahdollisuuksia valvoa vanhusten ja työntekijöiden oikeuksia. Haluammeko siirtyä kohti yhteiskuntaa, jossa heikoimmista ja apua tarvitsevista ei enää pidetä huolta?

SuPer on tiivistänyt kansainvälistä yhteistyötään. Näyttää siltä, etteivät päättäjät ymmärrä, miten suunnitteilla olevat säästötoimet vievät edellytykset inhimilliseltä vanhustenhoidolta ja aiheuttavat kustannuksia lisääntyvien sairaalamenojen vuoksi. Työvoima siirtyy myös muualle vanhustenhoidosta, jos työn tekemisen edellytyksiä heikennetään entisestään.

Silja Paavola
puheenjohtaja
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer